

Leerlingboekje les 3 en 4

Naam:.....

Schrijfpdracht 2 Bang voor de brugklas

Groep 8

Leren schrijven met peer response
Tekst: M. Hoogeveen
Illustraties: S. Loenen
SLO, 2018

Waarover gaan de lessen?

In deze les schrijf je een verhaal over een gebeurtenis op de eerste schooldag in de brugklas. Het verhaal wordt gelezen door je klasgenoten en door kinderen die volgend jaar in groep 8 zitten.

In deze lessen leer je:

- **Welke woorden je kunt gebruiken om duidelijk te maken op welke plaatsen dingen gebeuren (*plaatswoorden*).**

Les 3 Bang voor de brugklas

Voor het schrijven: oefenen met plaatswoorden

Als je een verhaal schrijft, moet je duidelijk maken op welke plaatsen dingen gebeuren.

Lees in dit verhaaltje hoe de schrijver de plaatsen duidelijk maakt:

Ik zie er niet uit!

'O, neeee!' gilt Rosa. 'Mijn eerste pukkel, net vandaag...mijn eerste middelbare schooldag!' Ze staat in een T-shirt en onderbroek voor de spiegel en bekijkt met een wanhopige blik haar neus. Precies op het puntje zit een enorme, dikke, rode joekel! Ze duwt haar neus tegen het glas aan en probeert hem uit te drukken, net zoals ze haar moeder wel eens heeft zien doen. Maar het enige resultaat is dat het afgrijselijke ding steeds dikker en roder wordt. Rosa geeft een woedende gil en geeft een trap tegen haar splinternieuwe bureau. Dan laat ze zich op bed neervallen en begint hard te huilen. Rosa's moeder wordt er in haar kamer aan het eind van de gang wakker van. Ze staat op en komt slaperig de kamer van Rosa binnen. 'Rosa, wat maak je een herrie, het is pas half zeven! Wat ben je in hemelsnaam aan het uitspoken? Appie ligt nog boven te slapen, je maakt iedereen wakker'. Verbijsterd kijkt ze om zich heen. De hele kamer is bezaaid met rommel. Overal liggen kleren, schoenen, handdoeken en proppen kaftpapier. Rosa komt met roodbehuilde ogen overeind. 'Ik kan niet naar school vandaag! 'Ik ga niet', snikt ze.

Uit: Francine Oomen. Hoe overleef ik de brugklas. Houten: Van Holkema & Warendorf, 2007.

Opdracht 1 (werk alleen)

Lees de uitleg over het verhaaltje dat je net gelezen hebt:

Ellen gebruikt woorden om aan te geven **waar** iets is of gebeurt. Deze woorden noemen we *plaatswoorden*. Soms gebruikt Ellen één woord om een plaats aan te geven (bijvoorbeeld: boven). Soms geeft ze een plaats aan met *met meer woorden* (bijvoorbeeld: tegen haar splinternieuwe bureau).

In dit stukje gebeuren er dingen op verschillende plaatsen in de kamer van Rosa. (Bijvoorbeeld: voor de spiegel, tegen haar splinternieuwe bureau, op bed). Een plaatsverandering van de ene kleine plaats in een ruimte naar de andere noemen we '*verandering van kleine plaats*'.

In dit stukje gebeuren ook dingen op *verschillende plaatsen in het huis*. (Bijvoorbeeld: de kamer van Rosa, de kamer van moeder). Een plaatsverandering van de ene grote ruimte naar de andere noemen we '*verandering van grote plaats*'.

Opdracht 2 (werk alleen)

Zet in de tekst over Rosa hieronder:

- een streep onder *plaats met meer woorden*
- een cirkel om de *plaatswoorden*
- een schuine streep (/) bij een *verandering van kleine plaats*
- twee schuine strepen (//) bij een *verandering van grote plaats*

Ze staat in een T-shirt en onderbroek voor de spiegel en bekijkt met een wanhopige blik haar neus. Precies op het puntje zit een enorme, dikke, rode joekel! Ze duwt haar neus tegen het glas aan en probeert hem uit te drukken, net zoals ze haar moeder wel eens heeft zien doen.

Maar het enige resultaat is dat het afgrijselijke ding steeds dikker en roder wordt. Rosa geeft een woedende gil en geeft een trap tegen haar splinternieuwe bureau. Dan laat ze zich op bed neervallen en begint hard te huilen. Rosa's moeder wordt er in haar kamer aan het eind van de gang wakker van. Ze staat op en komt slaperig de kamer van Rosa binnen. 'Rosa, wat maak je een herrie, het is pas half zeven! Wat ben je in hemelsnaam aan het uitspoken? Appie ligt nog boven te slapen, je maakt iedereen wakker'. Verbijsterd kijkt ze om zich heen. De hele kamer is bezaaid met rommel. Overal liggen kleren, schoenen, handdoeken en proppen kaftpapier. Rosa komt met roodbehuilde ogen overeind. 'Ik kan niet naar school vandaag! 'Ik ga niet', snikt ze.

Opdracht 3 (werk samen)

Vergelijk met je maatje wat jullie aangestreept hebben en bespreek de verschillen:

- Leg elkaar uit waarom je iets anders had.

Opdracht 4 (werk samen)

Schrijf zoveel mogelijk plaatswoorden op die jullie kennen:

1. Beneden.....

2. Erachter.....

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.....

10.

11.

12.

Opdracht 5 (werk alleen)

Lees de volgende uitleg:

Door goede plaatsbeschrijvingen kan de lezer zich beter voorstellen wat er op verschillende plaatsen in een verhaal gebeurt. Precieze beschrijvingen van plaats en *veranderingen van kleine plaats* maken een verhaal **levendig**. Door de beschrijving van wat Rosa in haar kamer doet, is het net alsof je naar haar kijkt. Je gaat met haar meeleven als je leest dat de pukkel precies op het puntje van haar neus" zit. Op die plaats kan iedereen de pukkel heel goed zien en dat vindt Rosa niet leuk. Er wordt precies beschreven dat ze haar neus tegen het glas van de spiegel drukt (verandering van kleine plaats: van het puntje van haar neus naar de spiegel) om de pukkel uit te drukken.

Door *veranderingen van grote plaats* maak je de wereld in het verhaal groter. Er kunnen veel meer dingen gebeuren als er verschillende plaatsen zijn waar andere personen iets meemaken. Grote plaatsveranderingen maken een verhaal **afwisselender** en **spannender**.

Hieronder zie je de kleine en grote plaatsveranderingen in de tekst over Rosa:

veranderingen van kleine plaats:

voor spiegel

op puntje neus

bij bureau

op bed

veranderingen van grote plaats:

Rosa's kamer

moeders kamer

Rosa's kamer

Opdracht 6 (werk samen)

Bepreek de veranderingen van kleine plaats en grote plaats:

- Leg het elkaar uit als je het niet begrijpt.

Voor het schrijven: jouw tekst voorbereiden

Je gaat een verhaal schrijven. Je schrijft je tekst alleen, maar gaat eerst samen het schrijven voorbereiden. Daarvoor moet je de schrijfoopdracht weten.

Lees de schrijfoopdracht:

Na de vakantie ga je naar de brugklas. Schrijf een verhaal over een gebeurtenis die jij (of iemand anders) meemaakt op de eerste schooldag. Je mag kiezen voor een gebeurtenis waar je je zorgen over maakt (bijvoorbeeld: je bent de weg kwijt, je wordt gepest, je hebt de verkeerde boeken bij je) of een gebeurtenis waar je je op verheugt (bijvoorbeeld: je krijgt een plaats naast je vriend(in), je wordt gekozen als klassenvertegenwoordiger, je zit in een leuke klas). Gebruik woorden die de *plaatsen* in het verhaal aangeven (*plaatswoorden, plaats met meer woorden*). Zorg voor *kleine en grote plaatsveranderingen* in je verhaal om het levendig en spannend te maken voor je klasgenoten en de kinderen die volgend jaar in groep 8 zitten.

Je tekst is ongeveer even lang als de voorbeeldtekst.

Opdracht 7 (werk samen)

Stel elkaar om de beurt vragen over:

- de gebeurtenis waarover je gaat schrijven
- wat je erover gaat schrijven
- de plaatsen waar het zich afspeelt (*veranderingen van grote plaats*)

Opdracht 8 (werk alleen)

Schrijf op over welke gebeurtenis je gaat schrijven:

.....
.....
.....

Schrijf kort op wat je erover gaat schrijven:

.....
.....
.....
.....

Schrijf de veranderingen van grote plaats in je verhaal op:

Het mogen meer veranderingen van grote plaats zijn!

Tijdens het schrijven

Opdracht 9 (werk alleen)

Schrijf je verhaal:

- Gebruik je aantekeningen die je op de vorige bladzijde maakte.
- Lees tijdens het schrijven terug wat je geschreven hebt. Let op de woorden die **plaats** aangeven (*plaatswoorden, plaats met meer woorden*).
- Zorg ervoor dat de *kleine en grote plaatsveranderingen* je verhaal levendiger en spannender maken.

Opdracht 10 (werk alleen)

- Sla je tekst op met je **naam+les3versie1**.
- Print je tekst en schrijf je **naam+les3versie1** erop.
- Bewaar je tekst!

Les 4 Bang voor de brugklas

Na het schrijven: je tekst bespreken en veranderen

Eerst lees je je eigen tekst nog eens om te zien of alles duidelijk is en wat er veranderd kan worden. Daarna bespreek je je tekst met je klasgenoot. Als je tekst besproken is, ga je je tekst veranderen.

Opdracht 1 (werk alleen)

- Lees je verhaal nog eens helemaal goed door en vraag je af of voor de lezer duidelijk is:
 - **waar** iets gebeurt (*plaatswoorden, plaats met meer woorden*).
 - waar er *veranderingen van kleine of grote plaats* zijn.

- Maak aantekeningen in je tekst waar je iets wilt veranderen om de beschrijvingen van plaats duidelijker te maken.

Opdracht 2 (werk samen)

Bespreek jullie teksten om de beurt. Doe dat zo:

1. Lees de tekst van je klasgenoot.
2. Vertel wat je leuk vindt aan de tekst.
3. Lees wat de schrijver zou willen veranderen om de tekst duidelijker te maken.
4. Vertel de schrijver of je het eens bent met wat er beter kan. Leg uit waarom.
5. Geef de schrijver tips hoe de beschrijvingen van **plaats** (*plaatswoorden, plaats met meer woorden*) en van **plaatsverandering** (*verandering van grote en kleine plaats*) beter kunnen.
6. Kijk of je nog **andere** plaatsen ziet waar de beschrijvingen van plaats en van plaatsverandering beter kunnen.

Maak aantekeningen in je tekst van wat je nog meer wilt gaan veranderen.

Opdracht 3 (werk alleen)

Verander je tekst:

- Open je eerste versie (**naam_les3versie1**).
- Klik op opslaan als en sla je tekst op met je **naam+les4versie2** (als je nu dingen verandert en opslaat, is versie 1 ook nog bewaard als **naam+les3versie1**).
 - Gebruik je aantekeningen van de tips uit de tekstbespreking.
 - Let op de beschrijvingen van **plaats** (*plaatswoorden, plaats met meer woorden, plaatsveranderingen*).

Opdracht 4 Je tekst bewaren en printen (werk alleen)

- Klik op **opslaan** (niet: opslaan als, dat heb je al gedaan bij opdracht 3).
- Print je tekst en schrijf je **naam+versie2** erop.
- Bewaar je tekst!